

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет урбаністики та просторового планування

Кафедра політичних наук і права

Сисоєнко Антон Андрійович

**УПРОВАДЖЕННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ПРОЦЕСІ УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ
РІШЕНЬ НА ДЕРЖАВНОМУ ТА МІСЦЕВОМУ РІВНЯХ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 281

“Публічне управління та адміністрування”

Науковий керівник:

Андрєєв Сергій Олександрович

к. держ. упр., доцент кафедри
політичних наук і права

Київ 2022 р.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасному світі для прийняття якісних управлінських рішень потрібна підготовлена та зведена актуальна інформація.

Для обґрунтування доцільності та можливості проаналізувати альтернативні варіанти прийняття рішень потрібно обробляти великі масиви різних даних. Зокрема, геоінформаційні дані та проекти містобудівної діяльності про територію України та окремі її частини, соціально-економічні програми розвитку різних областей районів, територіальних громад та міст.

Для прийняття стратегічних управлінських рішень розробляються перспективні плани розвитку, стратегії розвитку області\регіону\міста які лягають у основу розробки містобудівної документації, що моделює можливий розвиток та використання територій, регулює містобудування, та містить основні дані для інвестиційної діяльності.

Аналіз досвіду впровадження геоінформаційних систем у процес прийняття управлінських рішень на різних рівнях у країнах Європейського союзу свідчить про те, що централізовані ресурси доступу з відкритою та суспільно важливою інформацією можуть захистити суспільство від прийняття владою та інвесторами некомпетентних управлінських рішень, що призводить до неефективних проектів або погіршення якості життєвого простору.

СТИСЛИЙ ОГЛЯД ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Багато науковців різних галузей та різних країн досліджують впровадження принципів «Електронної демократії» та можливості різних інформаційно-аналітичних систем.

Дослідженнями у галузях впровадження геоінформаційних аналітичних комплексів та прийнятті управлінських рішень на державному рівні та місцевому рівнях, займалися, вітчизняні та закордонні фахівці зокрема, М. М. Дьомін, В. П. Тронь, В. Малиновський, М. О. Багмет,, В.М. Ємельянов, О. А. Скопа, О. Баланюк та А. Компаретті, С. Раймонді, Аль-Джамалі, та інші.

У зв'язку з роботою над завданнями України як кандидата в члени ЄС, доцільним є дослідження та використання досвіду передових країн Європи у питаннях застосування геоінформаційних систем у процесі ухвалення управлінських рішень та здійснення функцій урядування на початку розвитку України як цифрової держави, повноти та відповідності прийнятих актів законодавства вимогам ЄС, зокрема, в контексті цієї кваліфікаційної роботи Директиві 2007/2/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 14.03.2007 із запровадження інфраструктури просторової інформації у Європейському Союзі (INSPIRE).

Задачі, об'єкт, предмет, методи дослідження, наукова новизна

Реалізація поставленої мети передбачає виконання наступних завдань:

- дослідити теорію та практику публічного управління та адміністрування у контексті прийняття управлінських рішень органами державної влади і органами місцевого самоврядування із використанням геоінформаційних систем;
 - здійснити аналіз закордонної практики використання геоінформаційних систем для прийняття управлінських рішень органами влади;
 - розкрити передумови та необхідність створення геоінформаційної системи для підтримки прийняття управлінських рішень органами державної влади і органами місцевого самоврядування України;
 - запропонувати функції геоінформаційної системи, за допомогою яких можна вирішити проблеми для прийняття управлінських рішень та рішень щодо інвестицій;
 - запропонувати зміни до діючого законодавства.
- **Об'єкт дослідження** - процес ухвалення управлінських рішень на державному та місцевому рівнях.
 - **Предмет дослідження** – упровадження геоінформаційних систем у процес ухвалення управлінських рішень на державному та місцевому рівнях.
 - **Методи дослідження.** В кваліфікаційній роботі було використано діалектичний, історико-правовий, порівняльний методи пізнання, метод дедукції, а також аналіз і синтез та системний аналіз при дослідженні необхідності впровадження геоінформаційної системи.

Методи дослідження.

У кваліфікаційній роботі було використано **діалектичний, історико-правовий, порівняльний, методи пізнання**, а також **методи індукції та дедукції** при дослідженні необхідності впровадження геоінформаційної системи.

- Зокрема, застосування **діалектичного методу** дало змогу скласти повну картину передумов діяльності держави у забезпеченні діджиталізації сфери містобудування в Україні – як основне джерело інформації для прийняття управлінських рішень місцевої влади з урахуванням державних та регіональних інтересів.
- **Історико-правовий** – для розуміння нормативно-правової бази державного регулювання та механізмів взаємодії суб'єктів сфери містобудування.
- **Метод порівняння** дозволив проаналізувати роботу аналогічних систем у країнах Європейського Союзу.
- **Методи індукції та дедукції** використовувалися для обґрунтування необхідності впровадження геоінформаційних систем у процес прийняття управлінських рішень як засобу вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення у діяльності органів виконавчої влади.
- **Теоретичною основою** дослідження слугували наукові праці з державного управління, менеджменту, містобудування, урбаністики, геоінформатики.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Будь-який правовий акт, який застосовується в управлінських процесах, є наслідком **управлінського рішення**. Для того, щоб управлінське рішення набуло юридичної сили і стало обов'язковим для виконання тими, кому адресовані його вимоги, воно, як правило, повинно бути втілене у встановленій законом формі усних або письмових юридичних приписів, тобто актів управління, на основі яких розгортається практична діяльність людей.

Вид управлінського рішення	Рівень творчого вкладу
Рутинний	Неухильне дотримання процедури, розумна оцінка ситуації, гуманне лідерство, контроль, мотивація
Селективний	Встановлення цілей, планування, аналіз, розвиток, аналіз інформації
Адаптаційний	Ідентифікація проблеми, систематизоване рішення проблем, створення робочих груп, аналіз можливого ризику
Інноваційний	Творче управління, стратегічне планування, системний розвиток

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Дослідження проблем ухвалення управлінських рішень на рівні центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, пошук інструментів та технологічних можливостей для вирішення аналогічних питань в країнах Європи, порівняння рамкових вимог законодавства ЄС та його впровадження в Україні покладені в основу напрацювання рекомендацій щодо оновлення нормативно-правової бази та технологічного розвитку геоінформаційних систем в Україні.

Різниця в технологічному розвитку країн Європи та України в контексті геоінформаційних систем, швидка зміна геополітичної ситуації в світі та навколо України, зокрема, дефіцит ресурсів на утримання людських ресурсів для забезпечення інформаційної потреби суб'єктів ухвалення управлінських рішень та інших споживачів, вимагає негайного розроблення та впровадження єдиної геоінформаційної системи ГІС містобудівного кадастру з ґрунтовним інформаційним забезпеченням та технологічними можливостями для обґрунтованих, якісних та оперативних управлінських рішень.

Вихідні дані МБД

Основні шари містобудівної документації з можливістю накладання інформації кадастрів різних відомств

Слои

- Межі населеного пункту
- Об'єкти комунальної власності
- Оглядові колодезі
- Вуличні ліхтарі
- Газорозподільчі станції
- Промислові підприємства
- Туристичні об'єкти
- Вільні об'єкти для реалізації інвестиційних проектів
- Інженерні комунікації
- Автомобільні дороги
- Вулиці
- Вільні земельні ділянки для реалізації інвестиційних проектів
- Обмеження у використанні земель
- Будинки
- Зеленоцінні райони
- Агровиробничі групи ґрунтів
- Кадастровий поділ

- автоматизація ведення єдиного адресного реєстру, реєстрів містобудівних умов та обмежень, будівельних паспортів, паспортів прив'язки тимчасових споруд, документів прив'язки рекламних носіїв тощо
- візуалізація повного та актуального земельного банку громади та достовірних параметрів земельних ділянок
- автоматизація ведення містобудівного кадастру громади в режимі суміщення з даними Державного земельного кадастру, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Реєстру судових рішень, податкових реєстрів

Різні проектні рішення на одну ділянку

- Можливість вибирати ділянки з існуючими проектними рішеннями
- Можливість підібрати земельну ділянку для певних проектів
- Різні інвестиційні проектні рішення на певній території

Вибір ділянки за параметрами

- Підбір ділянки під певні запити для об'єкту проектування
- Вибір ділянок на певних територіях під потребу інвесторів та місцевої влади
- Вибір ділянок під певні проектні рішення
- Вибір ділянок під певні проектні рішення

Окремо можна виділити важливі аспекти, на які необхідно звернути увагу до початку розроблення вимог до єдиної геоінформаційної системи містобудівного кадастру:

1. В Україні ступінь впровадження геоінформаційних систем різний на різних рівнях органів влади, географічно та відомчо, таким чином, спостерігається різна глибина обґрунтування та оперативність ухвалення управлінських рішень, неоднорідна задоволеність інформаційних потреб суб'єктів ухвалення управлінських рішень, влади, населення, підприємств та потенційних інвесторів.

2. Розроблення вимог для впровадження таких геоінформаційних систем в країнах ЄС, як видно з особливостей існуючих ГІС, враховувало не тільки загальні вимоги INSPIRE, а і розташування країни, її геологічних та природних умов, традиції, а також, відповідно, потреб в інформаційній підтримці, та в прийнятті управлінських рішень на рівні держави. Держателем таких систем обирались центральні органи виконавчої влади з огляду на ефективне використання коштів платників податків та доцільність акумулювання видів інформаційних шарів на одному ресурсі, причому найчастіше такими відомствами в європейських країнах є міністерства розвитку, навколишнього середовища, юстиції, внутрішніх справ.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

3. В Європі геоінформаційні системи характеризуються багаторівневим управлінням, взаємозалежною системою документів просторового планування та регулювання, включають взаємодію зі скаргами громадян.

4. В Україні інформаційні бази даних фактично розрізнені за відомчим принципом, проте, задекларовано створення єдиної Національної інфраструктури геопросторових даних, яка, виходячи з нормативно-правових актів, які регулюють її функціонування, є інформаційною системою, яка містить інформацію станом на минулу дату завантаження даних, і не може забезпечити потребу в аналітичних даних для обґрунтування ухвалення тих чи інших управлінських рішень, оперативність ухвалення управлінських рішень, прогнозування розвитку території за різними сценаріями, станом на певну дату тощо.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ

5. В Україні періодично оптимізують штат органів влади, що означає скорочення кількості працівників, а навантаження на такі органи постійно зростає, вимагається все більше статистики, аналітики, обґрунтованості, зростаючої кількості проектів нормативно-правових актів, однак спосіб збирання інформації для таких результатів майже повсюдно залишається на рівні часу набуття Україною незалежності – через запити до нижчестоящих органів влади, підпорядкованих підприємств, пошук раніше надісланих / отриманих листів.

6. Інструментом для оперативного забезпечення інформаційних потреб суб'єктів ухвалення управлінських рішень, населення, підприємств, потенційних інвесторів могла би стати геоінформаційна система містобудівного кадастру - не тільки як традиційне сховище даних, а як автоматизована аналітична система пошуку матеріалів та документів, механізм, здатний оперативно готувати потрібний документ, узагальнюючи або розділяючи інформаційні ресурси у відповідності із запитом, станом на певну дату, моніторингова аналітично-інформаційна система з функціоналом прогнозування розвитку території та підтримання інформаційної складової ГІС містобудівного кадастру в актуальному стані.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
